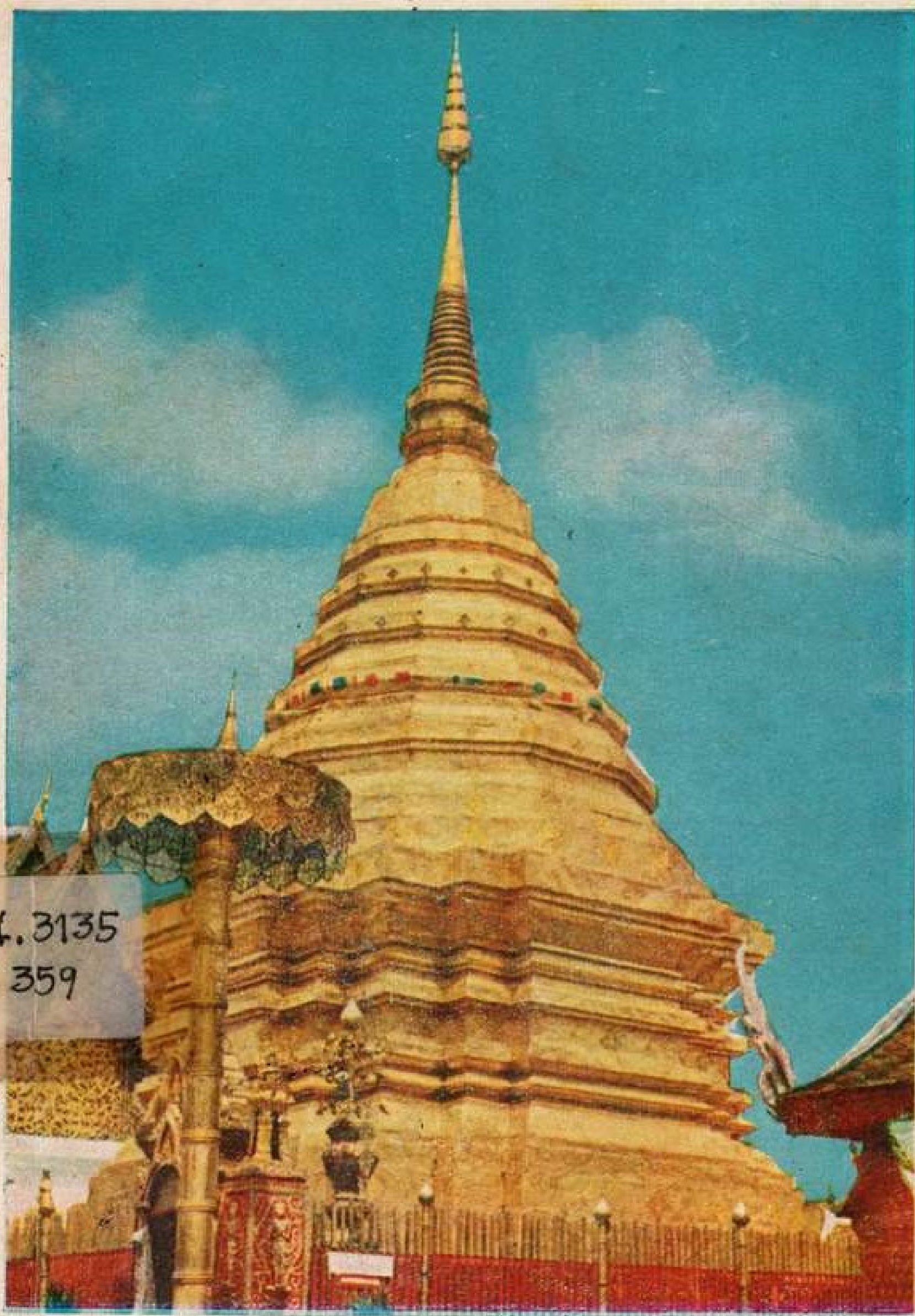

ตำนานพระธาตุตอຍສຸເທພ นครเชียงใหม่

294.3135
๓ 359

บุญ ใจเรหิ ทุหริ

ตำนาน

พระบรมธาตุคุดอชสุเทพ

หอสมุดแห่งชาติรัชมังคลาภิเษก

ฉันทบุรี

นครเชียงใหม่

ฉบับแก้ไขเพิ่มเติม

พฤษจิกายน ๒๕๑๓

จำนวน ๒,๐๐๐ เล่ม

พิมพ์ที่รุ่งเรืองการพิมพ์

๑๖ ถนนมูลเมือง หลังวัดดอกคำ

เชียงใหม่ โทร. 36735

เลขห้อง

๕๐๖

เลขหมู่

24.3135

๐๑35๑

นางจำเรียง ไชยวัฒน์

เลขทะเบียน ๙.๔๑ ๙. 60๔๔3๖๔(๕) เจ้าของ ผู้พิมพ์โฆษณา

คำไหว้พระธาตุคอกยสุเทพ

ธรรมเนียมชาวเมืองเหนือมีคำไหว้พระธาตุโดย
เฉพาะองค์หนึ่งๆ โดยอาจารย์โบราณผูกขึ้นเป็นภาษา
บาลี พระธาตุสุเทพก็มีคำไหว้เหมือนกัน มีถึง ๕ บท
คือ มีคำไหว้องค์พระธาตุ และคำไหว้ทั้ง ๔ ด้านของ
องค์พระธาตุด้านละบท แต่คำไหว้ภาษาบาลีนี้ ได้คัด
ลอกกันมาหลายทอด ผู้ไม่เข้าใจภาษาบาลีก็คงจะมี จังรู้
สึกว่าถ่อเอาใจความได้ยาก ข้าพเจ้าจึงได้ปรับปรุงให้
พอถ่อเอาใจความได้บ้าง ดังนี้-

๑. คำไหว้องค์พระธาตุว่าดังนี้ สุวณฺณะ เจตียัง
เกสวะระระมัตตะลุงกิง วัระญฺญะชาตุง สุเทวะนามะ
กิง นะระเทเวหิ สัพพะปุชิตัง อะหังวันมิ สัพพะทา

๒. ไหว้พระธาตุก้านตะวันออก ขอให้มัสติบัญ
ญาวา ดังนี้ บัญญะวา อัสมิงเฮวะ จันทิมมา อิวะธาระยัง

๓. คำไหว้พระธาตุก้านไต้ ขอให้เรียนรู้จบไตร
ปิฎกว่าดังนี้ ปิฎะกัฏตะเย สาสะนะนียยานิเกติ

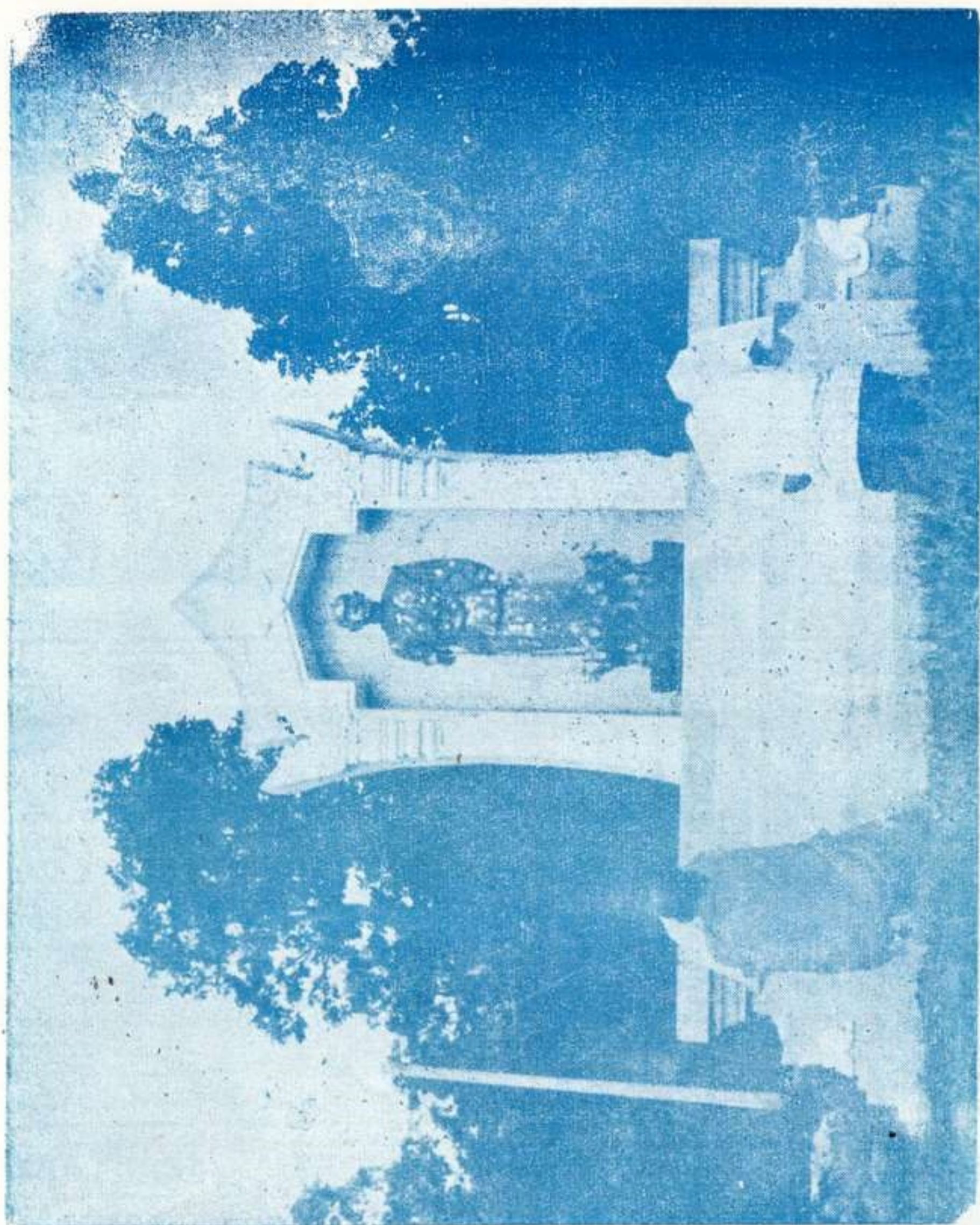
๔. คำไหว้พระธาตุก้านตะวันตก ขอให้เป็นโมก
ชะอาจารย์ ว่าดังนี้ โมกชะปฐมะวะรัง อาปายะ นิ
วารณัง อะระหัง สักกะโสปาณิ

๕. คำไหว้พระธาตุก้านเหนือ ขอให้ได้บวชใน
พระพุทธศาสนาว่าดังนี้ ปะฐะมัง อุบ๑ษฌัง กาหาเปตวา
ปัตตะจีวะรัง ยิง ยิง ชาตัง สังฆะมัชฌเณ ปุจฉา
สะวาหะ

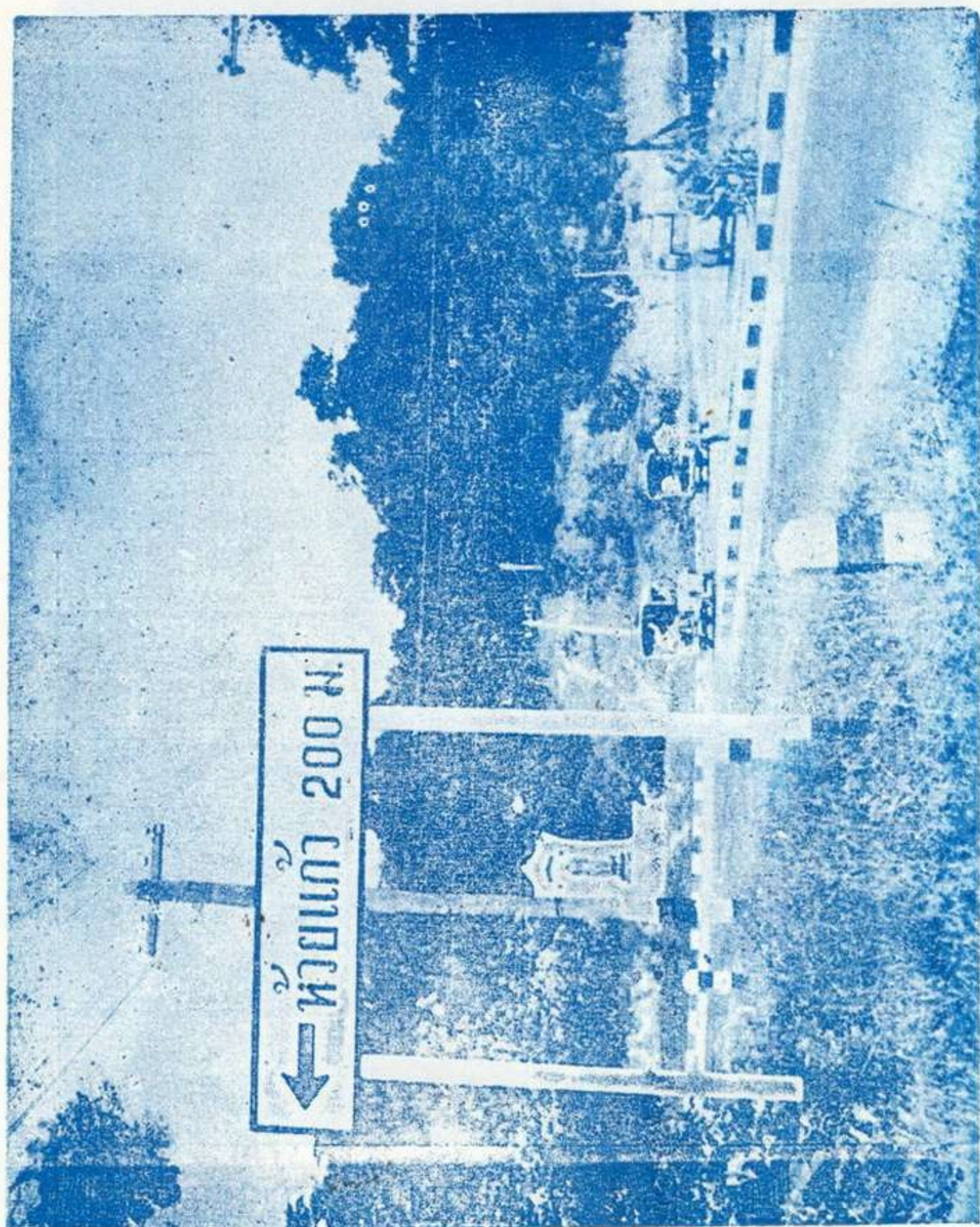
บุคคลใดได้นมัสการพระธาตุด้วยคำไหว้ ๕ บทนี้
ด้วยความเคารพเลื่อมใสอ่อนน้อมด้วยกาย วาจา ใจ
จะได้รับบุญกุศลเป็นอันมากแล.

พระราชสิทธิอาจารย์

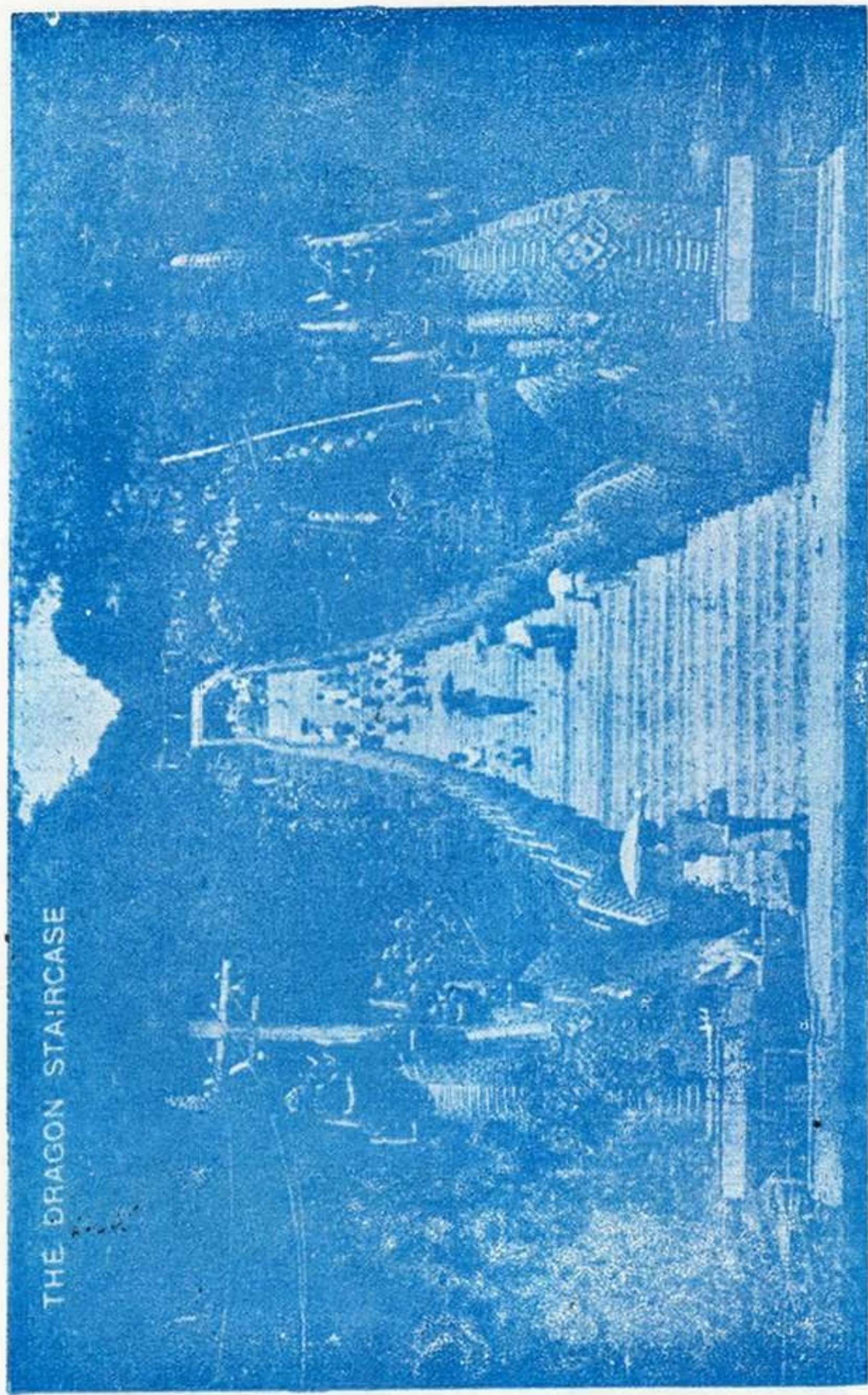

△ อนุสาวรีย์ คุรุบาตวีวิชย ผู้สร้างทางรถยนต์ขึ้นไปสู่พระบรมธาตุกุดย
 สเทพ โดยมีก้องไชยจันทร์พยเลย ใช้เวลาสร้างเพียง 5 เดือนกับ 22 วัน เท่า
 นั้น รถยนต์ก็พาท่านขึ้นไปนมัสการพระบรมธาตุได้เมื่อวันที่ 30 เมษ.
 ๒478 ทุกท่านผ่านอนุสาวรีย์คุรุบาตวีวิชย จะเว้นจากการกราบไหว้พระคุณ
 อันเลิศล้ำของท่านเสียมิได้.

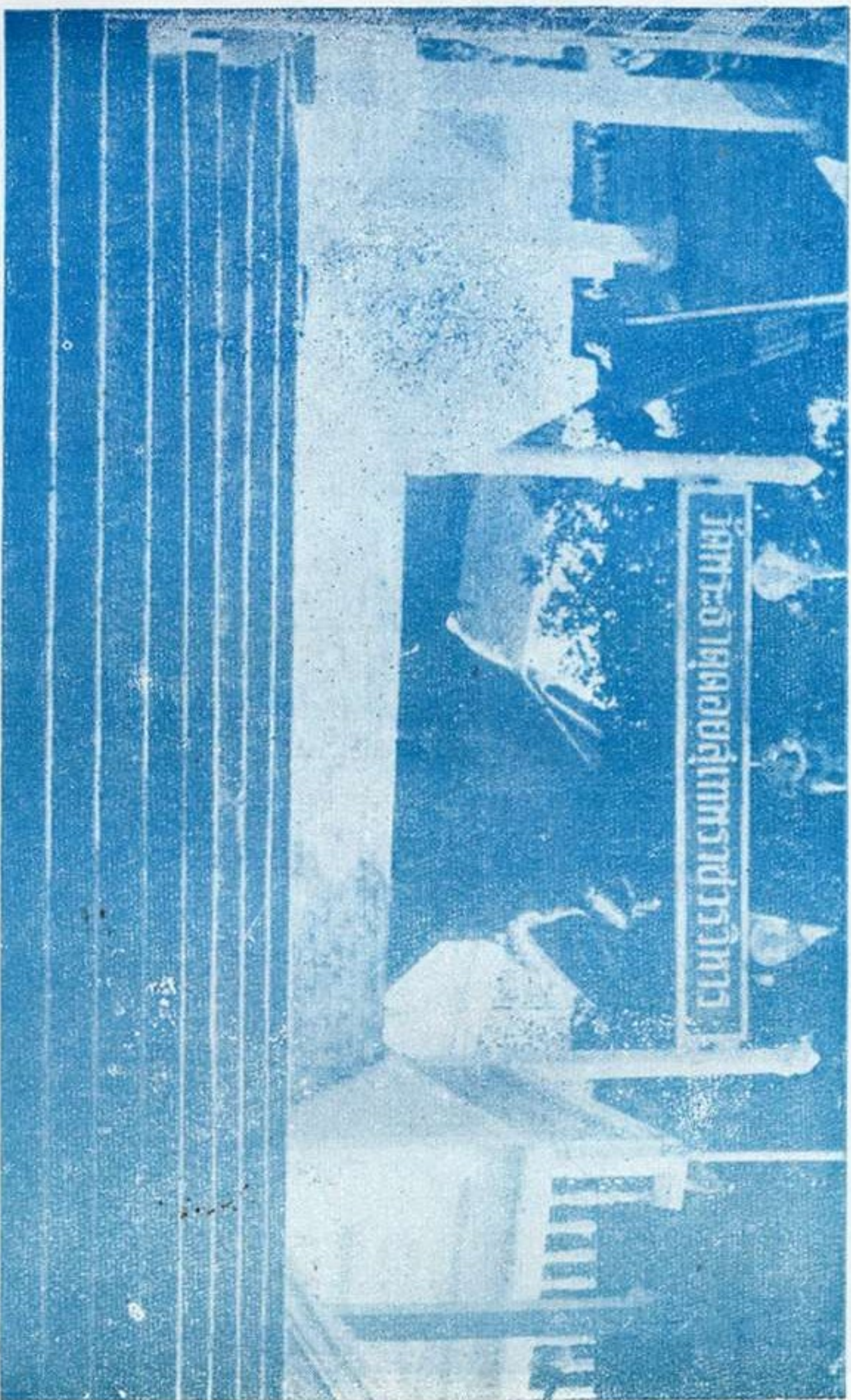

★ ทางรถยนต์และทิวทัศน์อันสวยงามที่จะพาท่านขึ้นไปนมัสการพระบรมธาตุลอยสุเทพอันศักดิ์สิทธิ์.

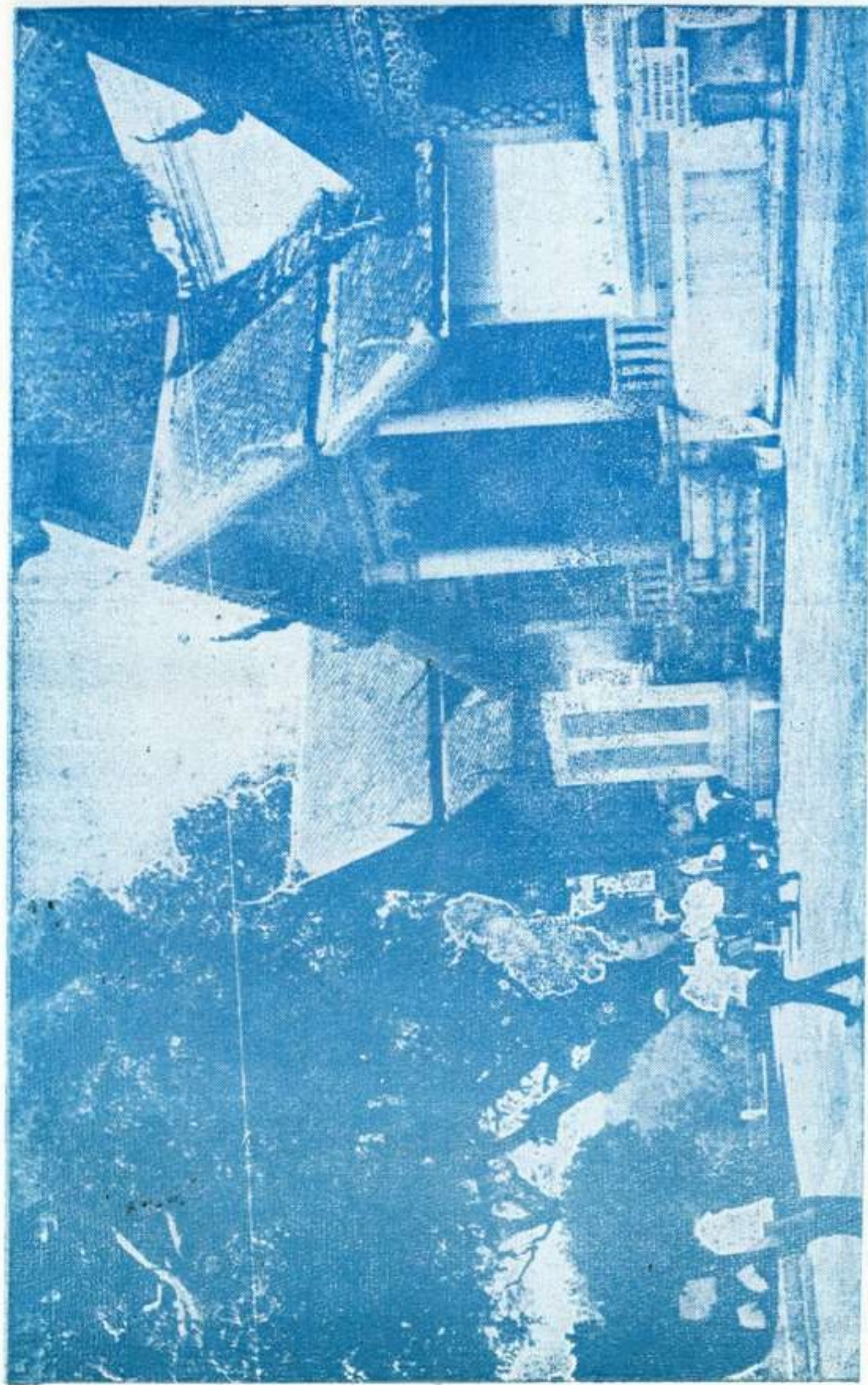
THE DRAGON STAIRCASE

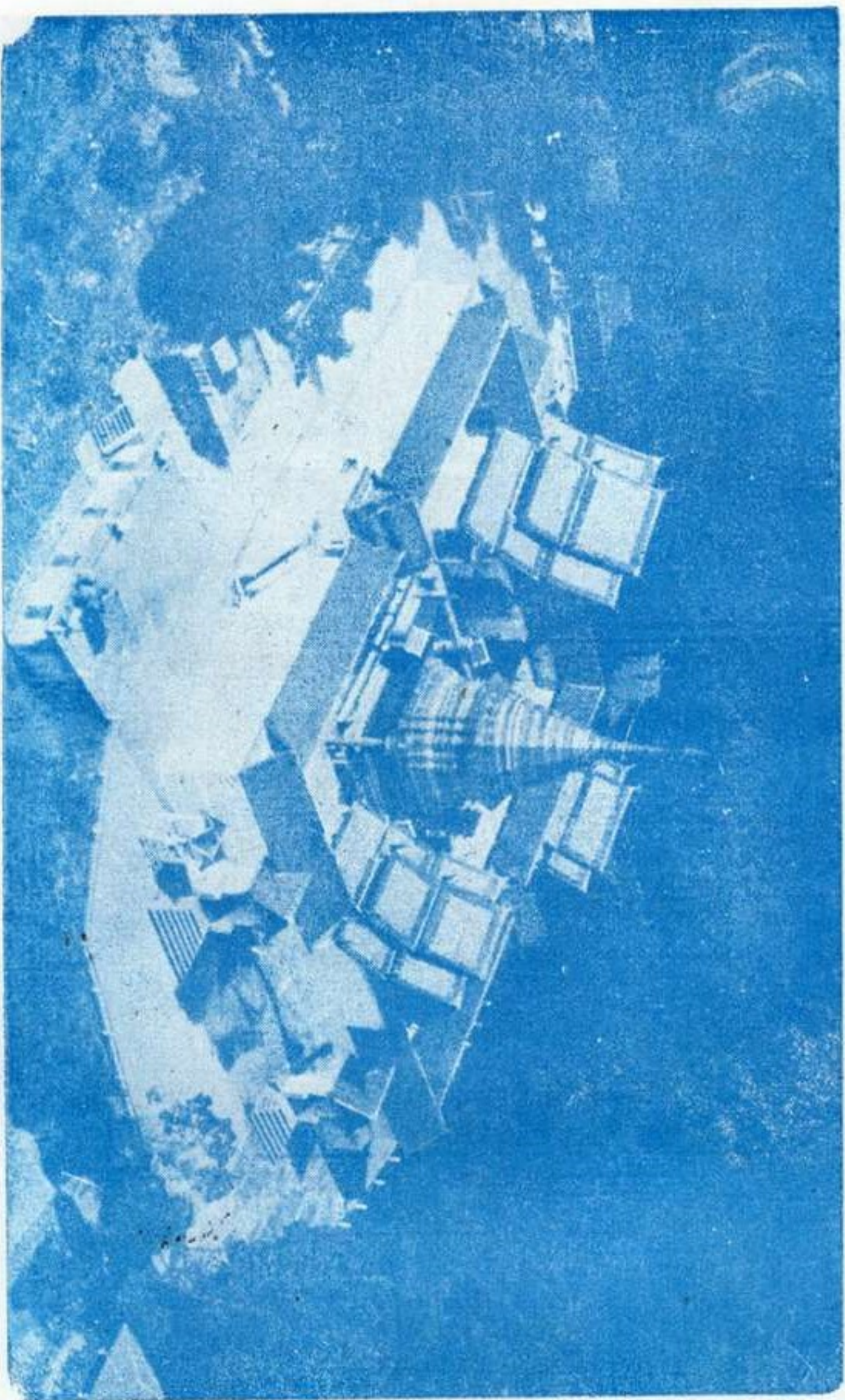
★ จะขึ้นไปนมัสการพระธาตุโดยสเทพ ๘๒ ล้านคนบันไดนาคกันเสียก่อน

▲ ^{๘๒}พื่อเหนบาย วัดพระธาตุคอกยี่เสมพราขาวรวีหารแล้ว ^{๘๓}กัหายเหนอยทั้นท

▲ ^{๑๖๔}นอกสวนหนึ่งของลานวัด ^{๑๖๕}ที่ท่านจะแลเห็นในอันดับแรกที่เป็นสวน
หนึ่งของพระวิหาร

▲ จะเห็นชั้นกำแพงของพระบรมธาตุ พระวิหาร ที่หน้าของ
จากเกรอนัน

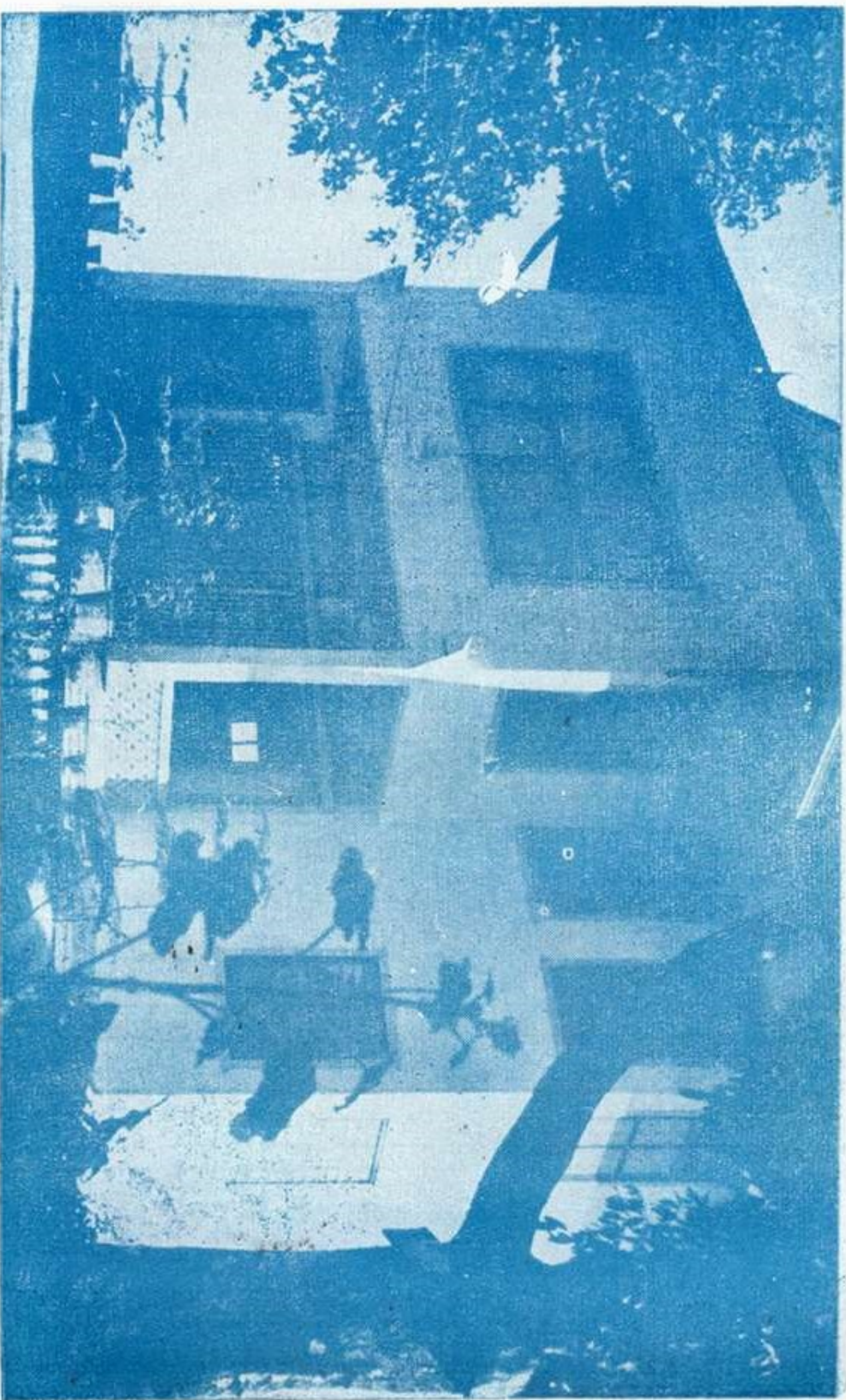
ไก่ ฟลอย ถอบสีเทพ

ภาพสีน้ำมันเมื่อปี 2495

เมื่อมีชัยอยู่ ผู้ใดขึ้นไปบนพระวิหาร และไปทอดลงเท้า
ไก่ ฟลอย จักเห็น เพื่อไม่ให้บุตรของเข่า เพื่อบุตรของเข่า
ไปบนพระวิหาร และไปทอดลงเท้า

❀ ไก่ฟลอยถอบสีเทพ ภายหลังแล้วเมื่อปี 2495 เมื่อยังมีชีวิตอยู่ผู้ใดขึ้นไปบนพระวิหารและทอด
รองเท้า ไก่ฟลอยจะจักเท้า เพื่อไม่ให้บุตรของเข่า เพื่อบุตรของเข่าไปบนพระวิหาร และไปทอด
ลงเท้า ไก่ฟลอยจะจักเท้า เพื่อบุตรของเข่า เพื่อบุตรของเข่าไปบนพระวิหาร และไปทอดลงเท้า

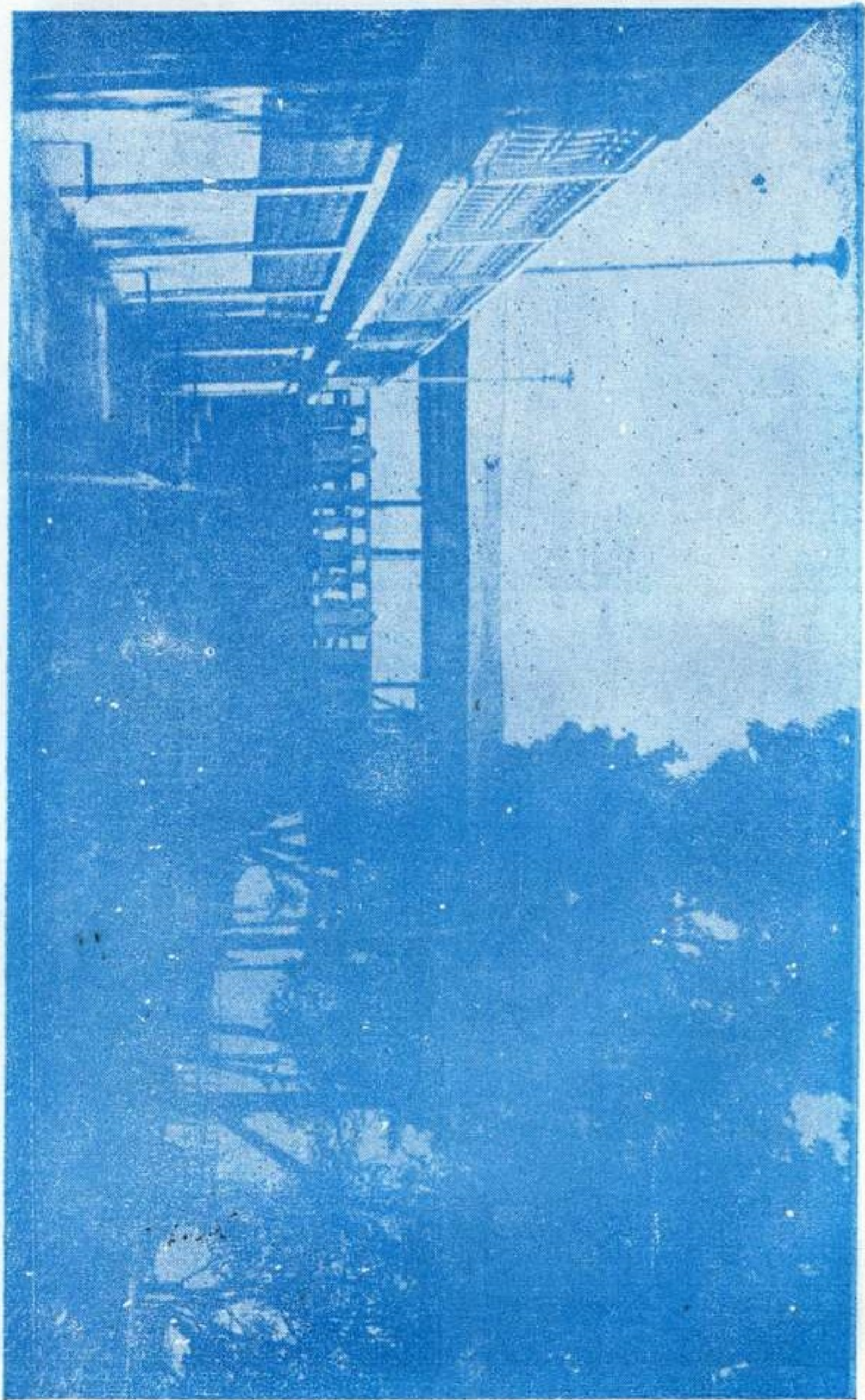

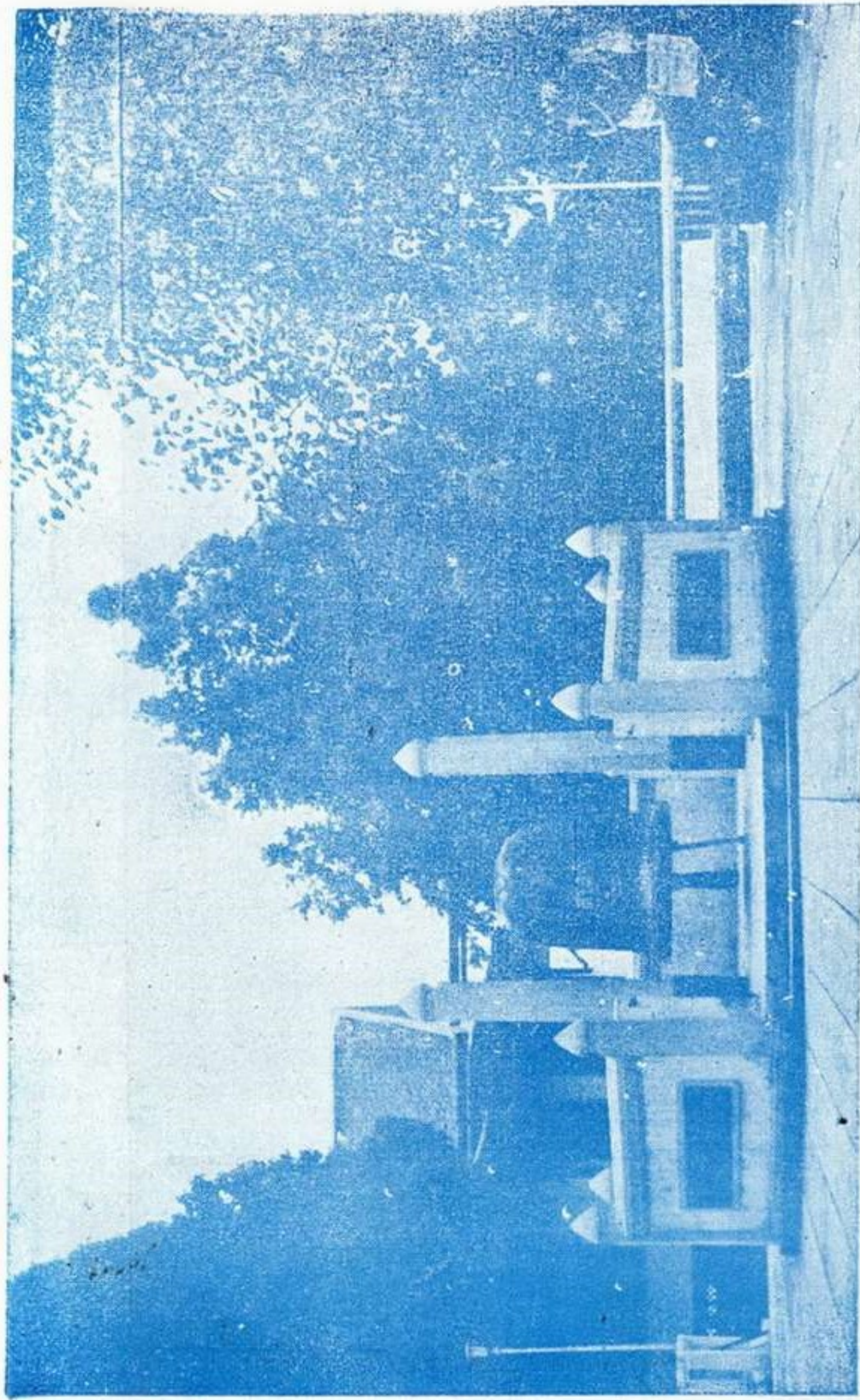
Δ ๔๓๑๐๑๓๔ ๔๕๓๓๐ W.M. 2507

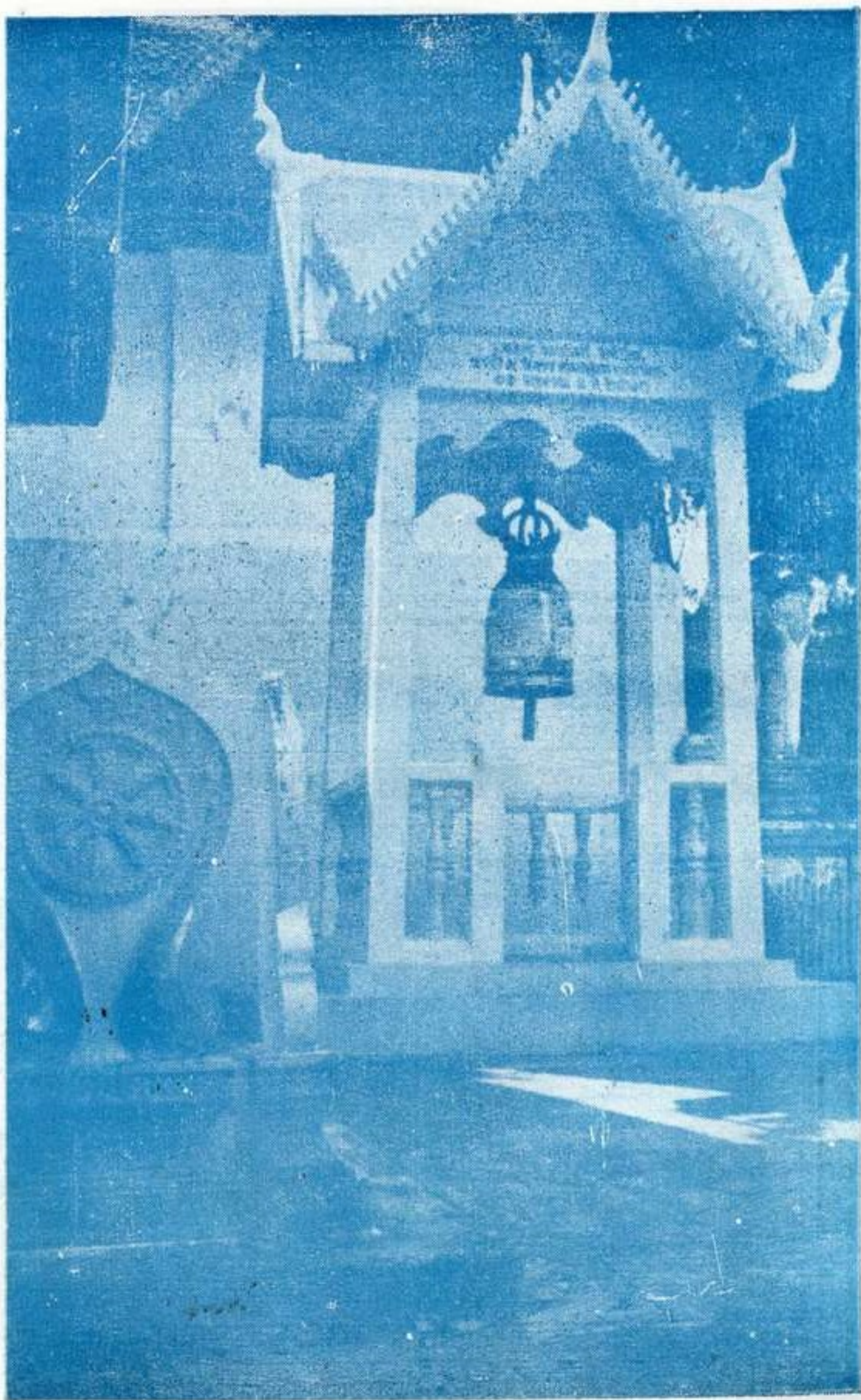
▲ มุมนั่งของตกเจ้าอาวาส

မြန်မာ့ အလင်း
သတင်းစာ

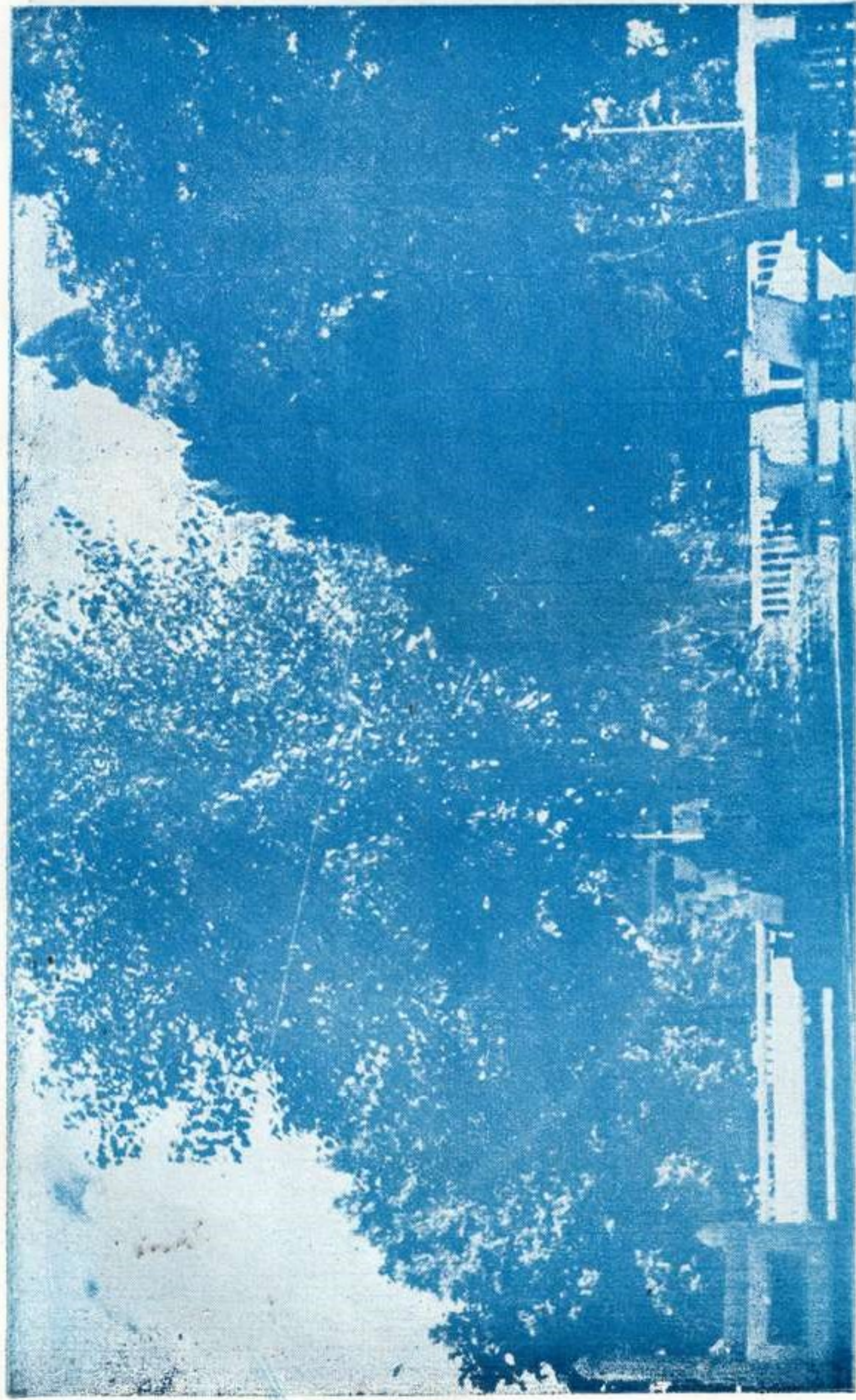

★ ระฆังใหญ่ของหนัก สองล้านเก้าหมื่นห้าพันหกร้อยห้าสิบ สร้างเมื่อ พ.ศ.
2402 ซึ่งมีอายุร้อยกว่าปี.

★ ส่วนหนึ่งของหอรบ ตั้งที่วัดพระระเบียงชั้นล่าง

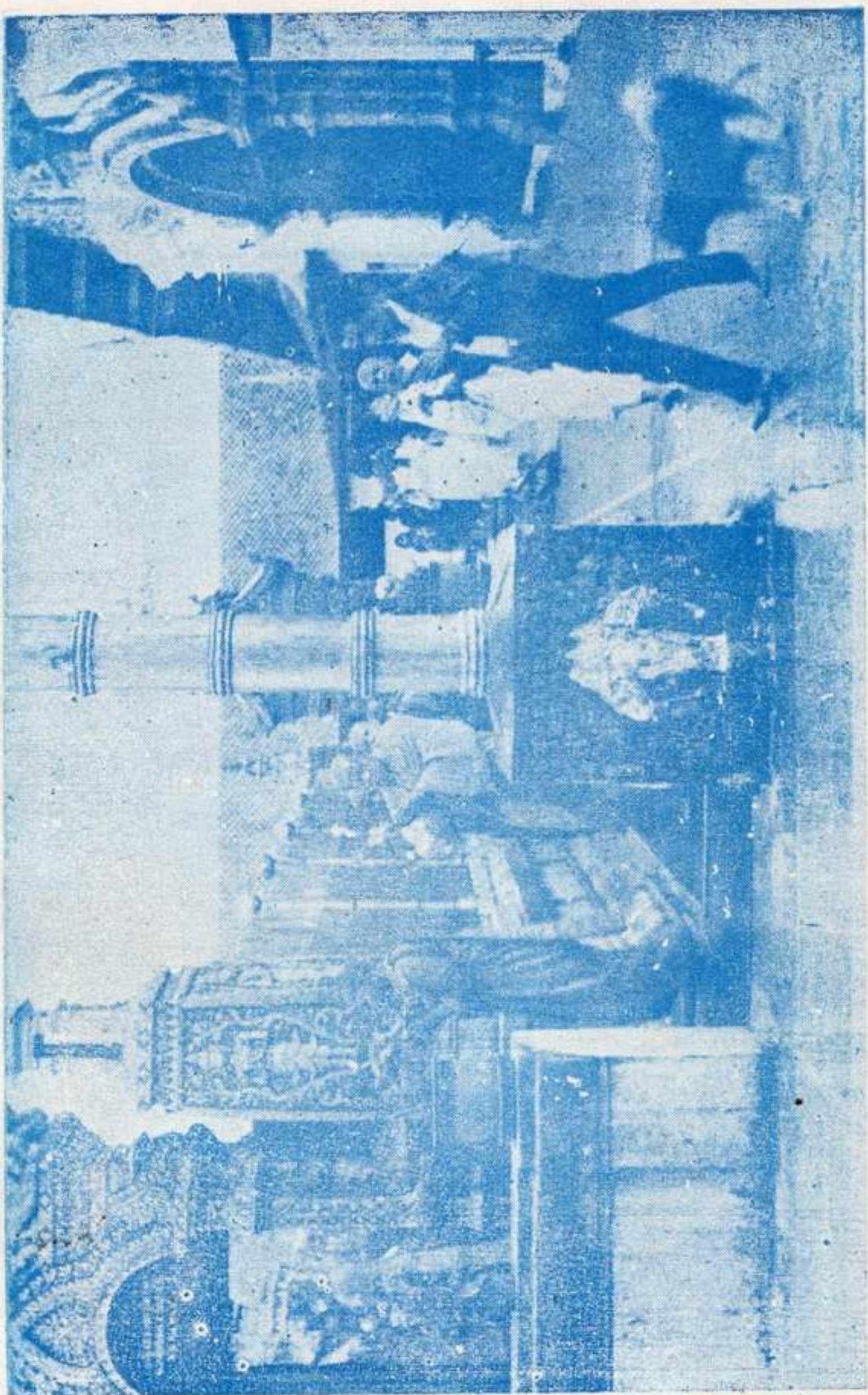

▲ ต้นศรีมหาโพธิ์ นำมาจากพุทธคยา อินเดีย ปักเมื่อวันที่ 7 กรกฎาคม 2486

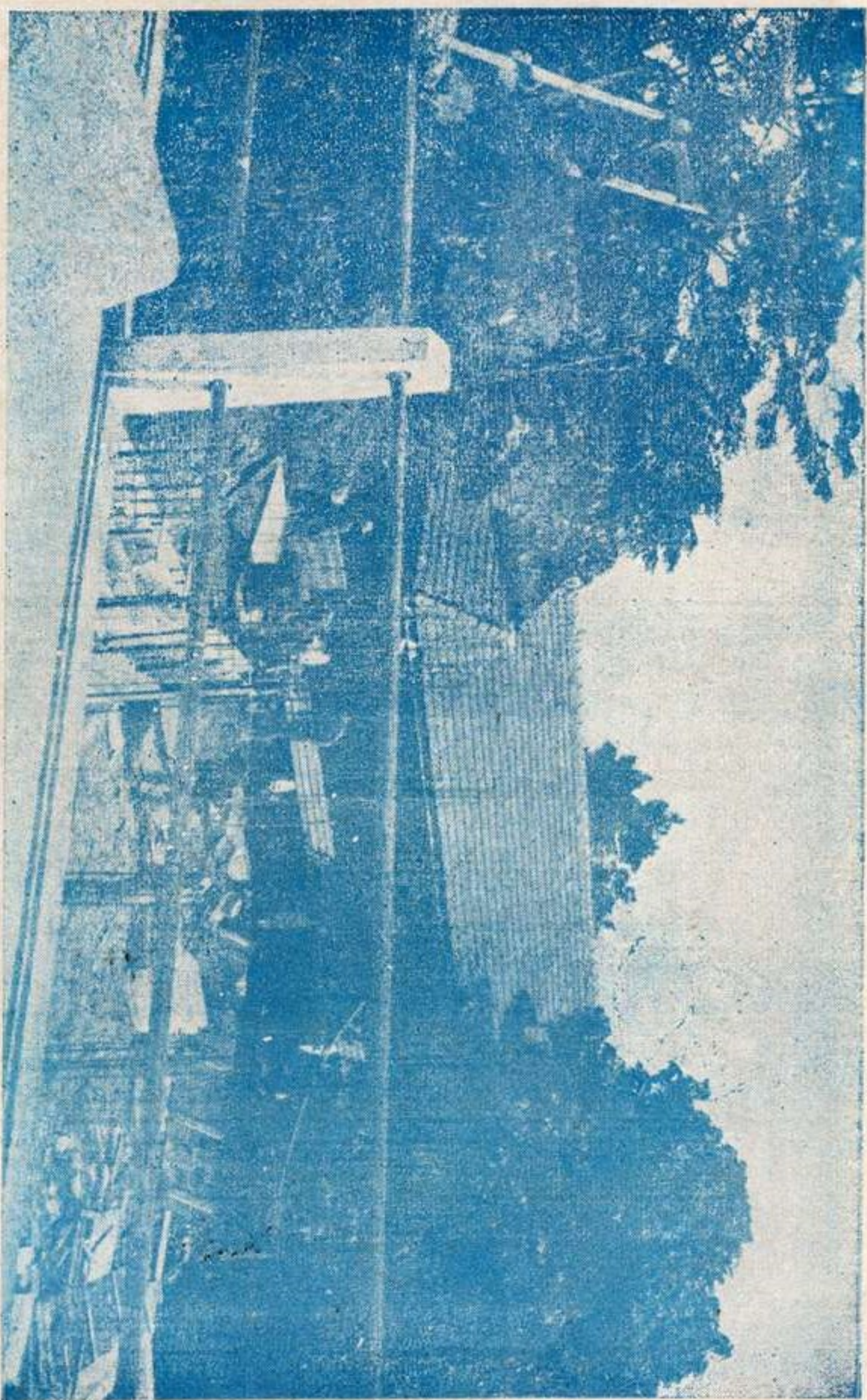

ที่ ๆ งามพระ จะไดเห็นภาพพระภิกษุ สามเณร พร้อมด้วยศรัทธาสาธุชน
 กระทำถวายมณฑปกันเช่นตลอดมา.

Земельный населенный пункт ★

● ฐานโรงงานกระดาษ

ตำนาน

พระธาตุดอยสุเทพ เชียงใหม่

— — — — —
โดยสังเขป

ณ เมืองสุโขทัย มีพระภิกษุนามว่า พระสุนนเถร
องค์หนึ่งมีภูมิธรรมสูงเป็นอาจารย์สอนพระปริยัติธรรม
ณ เมืองสุโขทัยและเมืองศรีสัชนาลัย (เดี๋ยวนี้เรียกว่า
สวรรคโลก) ค็นวันหนึ่งใกล้รุ่ง พระสุนนเถรเกิดนิมิต
ฝันอันประหลาดว่า เทวดามาทูลว่า พระบรมธาตุ
ของพระพุทธเจ้า ซึ่งพระเจ้าธรรมมาโคกราชให้อัญเชิญ
มาบรรจุไว้ ณ พระเจดีย์เมืองปางจានัน บัดนี้พระเจดีย์
นั้นหักพังเสียแล้ว แต่มีกอดอกเข็มกอดหนึ่งเป็นสัณฐาน
ตั้งรูปม้านั่ง เป็นที่สถิตย์ของพระบรมธาตุองค์นี้ จำไป
ประดิษฐานยังเมืองเชียงใหม่ เป็นที่สักการะแก่เทวดา
และมนุษย์ทั้งหลายชวกาลนาน ขอให้ท่านไปขุดเอา
พระบรมธาตุองค์นั้นไป ประดิษฐานใน เมืองเชียงใหม่
เถิด ครั้นรุ่งขึ้นพระสุนนเถรก็นำความไปถวายพระพร

แก้พระเจ้าธรรมราชาเจ้าเมืองสุโขทัยแล้ว ท่านก็ไปยัง
เมืองศรีสัชชนาลัย ถวายพระพรเรื่องความผ่นนั้นแก่
พระเจ้ากาไทให้ทรงทราบ เพื่อขออนุญาตขอพระ
บรมธาตุองค์นั้น พระราชาทรงสดับข่าวนั้นแล้ว ก็ทรง
พระปรีดาปราโมทย์ยิ่งนัก จึงพระราชทานเครื่องมือและ
คนงานเพื่อช่วยขุดพระบรมธาตุ ครั้นแล้วพระสุมนเถร
ก็พาคนเหล่านั้นไปยังเมืองปางจา แล้วสั่งให้สร้างร้าน
สูงพอสมควรกระทำสักการะบูชาด้วย ดอกไม้ธูปเทียน
ครั้นเวลากลางคืน พระสุมนเถรก็ขึ้นไปสู่ร้านนั้น กระ
ทำสัตยาธิษฐานอาราธนาพระบรมธาตุแสดงปาฏิหาริย์ให้
ปรากฏ ขณะนั้นก็ได้เห็นรัศมีพระบรมธาตุกระทำปาฏิ-
หาริย์อันรุ่งโรจน์โชติช่วงขึ้น ณ กอดอกเข้มนั้น เป็นที่
อัศจรรย์ยิ่งนัก พระสุมนเถรจึงได้เอาธงปักไว้เป็นสำ-
คัญ พระบรมธาตุก็ได้แสดงปาฏิหาริย์ตลอดทั้งคืน ใน
วันรุ่งขึ้นพระสุมนเถรให้ผู้ที่ขุดพระบรมธาตุนั้น ได้
สมาทานศีลห้าทั่วกันทุกคน แล้วจึงให้เริ่มลงมือขุดในที่
นั้น ก็พบอิฐและศิลา ครั้นขุดต่อๆ ลงไปอีกก็ได้พบ
ผอบที่บรรจุพระบรมธาตุ ชันนอกเป็นผอบทองเหลือง

ชั้นที่ ๒ เป็นผอบเงิน ชั้นที่ ๓ เป็นผอบทองคำ ชั้นที่
๔ เป็นที่บรรจุพระบรมธาตุเป็นผอบแก้วประพาฬ พระ
บรมธาตุนี้มีขนาดเท่ากับผลทับทิม ท่านพระสุมนเถร
จึงเกิดสงสัยว่าจะใช้พระบรมธาตุจริงหรือไม่ เพราะ
เห็นว่าใหญ่เกินไป พระสุมนเถรจึงว่าไม่ใช่พระบรม
ธาตุ เป็นผอบแก้ว แล้วท่านก็ทำสักการบูชาแล้วตั้ง
สัตยอธิษฐานจึงได้เห็นที่เบ็ด พระสุมนเถรจึงได้เบ็ด
ผอบแก้ว ก็ได้เห็นพระบรมธาตุโตประมาณเท่าเมล็ด
ถั่วเขียว มีวรรณะเรื่องรองตั้งทองอยู่ คนทั้งหลาย
จึงพากันชื่นชมยิ่งนัก และได้สร้างพระบรมธาตุด้วย
เครื่องปรุงของหอม แล้วนำมายังเมืองศรีสัชชนาลัย
พระเจ้ากาไทได้ทรงทราบข่าวนั้น จึงโปรดให้กระทำ
สุวรรณปราสาทหลังหนึ่ง แล้วให้ขุนนางอาธรรานา
พระบรมธาตุมายังเมืองศรีสัชชนาลัย ขณะที่ขุนนางไป
ถึงนั้น พระสุมนเถรกำลังกระทำสักการบูชาพระบรม
ธาตุอยู่จึงได้เห็นพระบรมธาตุเสกปาฏิหาริย์ยิ่งนักโดย
ทวักัน พระสุมนเถรก็นำพระบรมธาตุมายังเมืองศรีสัชช
นาลัย พระกเจ้ากาไทจึงอัญเชิญขึ้นประดิษฐาน ณ สุ

วรรณปราสาท แล้วทรงถวายสักการะบูชาด้วยความ
เคารพยิ่ง เพราะได้ทอดพระเนตรเห็นพระบรมธาตุ
แสดงปาฏิหาริย์อย่างน่าอัศจรรย์ จึงทรงส่งข่าวไปถวาย
พระเจ้าธรรมราชา เจ้าเมืองสุโขทัย พระเจ้าธรรมราชา
ก็ทรงยินดียิ่งนัก จึงทรงดำริว่า ถ้าพระบรมธาตุแสดง
ปาฏิหาริย์ปรากฏแก่เราทั้งคนเล้าลือแล้วไซ้เร จะสร้าง
เจดีย์ทองคำองค์หนึ่งในเมืองเรา^๕ แล้วจะอัญเชิญพระ
บรมธาตุประดิษฐานไว้ในพระเจดีย์องค์นั้น เป็นที่สัก
การะบูชาต่อไปชั่วกาลนาน แล้วจึงโปรดให้ขุนนางไป
อาราธนาพระบรมธาตุ และพระสุมนเถรไปสู่เมืองสุโข-
ทัย เมื่อพระสุมนเถรได้อัญเชิญพระบรมธาตุไปถึงเมือง
สุโขทัยแล้ว พระเจ้าธรรมราชา ได้ทรงสักการะบูชา
ด้วยสิ่งของนานาชนิดเป็นอันมาก แต่พระบรมธาตุก็
ไม่แสดงปาฏิหาริย์ให้ทอดพระเนตรแต่อย่างใด ทัง^๖นี้
นัยว่า เมืองสุโขทัย^๗นี้ไม่เป็นที่สถาปนาของ พระบรมธาตุ
พระพุทธเจ้าองค์ประเสริฐ^๘นี้ พระเจ้าธรรมราชา เมื่อ
ไม่เห็นพระบรมธาตุแสดงปาฏิหาริย์เช่นนั้น^๙ก็ไม่ทรงเชื่อ
ถือ จึงนมัสการพระสุมนเถร ขอให้พระคุณเจ้าจงเอา

ไปสักการะบูชาเถิด พระบรมธาตุจึงตกอยู่กับพระสมน
เถร ^๕ ตั้งแต่บัดนั้นเป็นต้นมา ส่วนพระสมนเถร ท่านก็ได้
เป็นอาจารย์สอนปริยัติธรรมอยู่ ณ เมืองสุโขทัยและ
เมืองศรีสัชชนาลัย อยู่เป็นเวลาอีกนาน

ในสมัยล่วงเข้าปี พ.ศ. ๑๕๑๐ พระเจ้ากือนา
ราชวงศ์เมืองรายที่ ๖ เสดยราชสมบัติในเมืองเชียงใหม่
เป็นใหญ่ในลานนาประเทศ มีเสนามาตย์ผู้กล้าหาญเป็น
จำนวนมาก ชาวบ้านชาวเมืองได้รับความชื่นบานร่วม
เย็นเป็นสุข ทรงมีพระราชศรัทธาเลื่อมใสในพระพุทธ
ศาสนายิ่งนัก ประราธนาจะได้พระภิกษุผู้ทรงคุณวุฒิใน
พระไตรปิฎก รู้พุทธพจน์ สามารถกระทำสังฆกรรม
ใหญ่น้อยได้ทุกประการ มาไว้ในนครพิงค์เชียงใหม่
และต่อมา เมื่อได้ทราบข่าวเกียรติคุณของพระสมนเถร
เป็นผู้มีคุณวุฒิอันสูงยิ่ง ท้าวเธอจึงได้ใช้ให้เสนา
มาตย์ผู้หนึ่ง ชื่อว่าหมื่นเงินกอง กับผ้าขาวยอต (ชีปะ
ขาวยอต) และผ้าขาวสาย (ชีปะขาวสาย) ไปอาราธนา
ท่านพระสมนเถร ณ เมืองสุโขทัย พระสมนเถรเมื่อได้
ทราบเช่นนั้นแล้วก็ไม่ขัดข้อง และรับนิมนต์ เมื่อพระ

เจ้ากือนา ทราบข่าวว่าพระสุมนเถรท่านรับนิมนต์แล้ว
ก็มีพระราชหฤทัยยินดีเป็นอันมาก ท้าวเธอจึงได้ยก
พลเสนามาตย์ไปรับ พระสุมนเถรถึง ตำบลแสน ข้าวหอ
เชียงเรือ แล้วท้าวเธอก็นำพระสุมนเถรซึ่งมีอายุ ๖๐ ปี
มาอยู่วัดพระยืน ทิศตะวันออกเมืองลำพูนใน พ.ศ.
๑๙๑๒ พระเจ้ากือนาทรงพระปราโมทย์เลื่อมใสใน
พระสุมนเถรมาก จึงอภิเชกให้เป็นพระมหาสวามี มี
ชื่อว่า พระสุมนบุบผารัตนมหาสวามี วันหนึ่งพระมหา
สวามี เหาพระบรมธาตุพระพุทธรเจ้าองค์ประเสริฐนั้นมา
ถวายให้ท้าวเธอได้ทอดพระเนตร และถวายพระพรถึง
ประวัติกัณฑ์ทั้งหมด ตั้งแต่เทวดามาเข้านิมิตในฝันนั้นแก่
ท้าวเธอทุกประการ ท้าวเธอมีพระราชหฤทัยปราโมทย์
เลื่อมใสเป็นอย่างยิ่ง จึงได้สร้างพระบรมธาตุด้วย
เครื่องปรุงของหอมในถาดทอง เมื่อนั้นพระบรมธาตุ
พระพุทธรเจ้าก็ทำปาฏิหาริย์ต่าง ๆ ลอยประตกขึ้นไปมา
บนผิวน้ำ ในเวลานั้นฝนตกโดยมิใช่ฤดูกาล ให้พระเจ้า
กือนาและเสนามาตย์ราชบริพาร เห็นเป็นประจักษ์และ
อัศจรรย์

พระมหาสวามี อยู่วัดพระยืนเมืองลำพูนได้ ๒
พรรษา พระเจ้าก้อนา ก็ได้พระราชทานป่าไม้พยอม
ซึ่งเป็นสวนดอกไม้หลวงให้เป็นพระอาราม ชื่อวัดบุบ-
ผาราม (คือวัดสวนดอกไม้ในปัจจุบันนี้) ครั้นสร้างเสร็จ
แล้ว จึงได้อาราธนาพระมหาสวามี มาเป็นเจ้าอาวาส
ในปี พ.ศ. ๑๙๑๔

ต่อแต่นั้นมา พระเจ้าก้อนาและพระมหาสวามี
ได้พร้อมกันให้ก่อมหาเจดีย์ในวัดบุบผารามนั้น เพื่อ
สถาปนาพระบรมธาตุพระพุทธเจ้าองค์วิเศษ ครั้นถึง
วันที่จะบรรจุพระบรมธาตุ พระเจ้าก้อนาและพระมหา
สวามี ได้สร้างพระบรมธาตุด้วยเครื่องปรุงของหอม
บูชาด้วยเครื่องสักการะเป็นอันมาก พระบรมธาตุก็ได้ทำ
ปาฏิหาริย์ให้ปรากฏแก่ท้าวเธอและพระมหาสวามี กับ
ทั้งเสนาม้ายและประชาราษฎร์ สมณพราหมณาจารย์
ทั้งหลาย เมื่อพระมหาสวามี เอาพระบรมธาตุออกจาก
น้ำในถาดทองคำ จึงเป็น ๒ องค์ อีกองค์หนึ่งมีขนาด
เล็กกว่าปกติ อีกองค์หนึ่งยังเป็นปกติเท่าเดิม มีวรรณ
สีฐานงามเสมอกัน นัยหนึ่งว่า พระเจ้าก้อนาและพระ

มหาสวามีพร้อมกันอธิษฐานขอให้พระบรมธาตุแยกออกเป็น ๒ องค์ ด้วยอาณูภาพสัตยาธิษฐานนั้น พระบรมธาตุจึงแยกออกเป็น ๒ องค์ แล้วอาราธนาองค์หนึ่งลงในผอบแก้วประพ พผอบทองคำ ผอบเงิน และผอบทองเหลือง โดยลำดับสถาปนาไว้ในวัดบุบผารามสวนคอก เพื่อเป็นที่ไว้สักการบูชาแก่เทวดาและมนุษย์ทั้งหลายตราบเท่าถึงทุกวันนี้

และในปี พ.ศ. ๑๙๑๔ นั้นเอง พระเจ้ากือนาและพระมหาสวามี มีความปรารถนาใคร่จะสถาปนาพระบรมธาตุเจ้าอีกองค์หนึ่ง ไว้ในสถานที่อันสมควร จึงทรงปรึกษากันว่า สถานที่อันสมควรแก่สถาปนาพระบรมธาตุพระพุทธเจ้าองค์วิเศษนี้ ยังไม่ปรากฏแก่เราทั้งหลาย เพื่อจะแสวงหาที่อันควรสร้างสถูปเจดีย์ จึงได้อัญเชิญผอบพระบรมธาตุขึ้นสถิตย์เหนือเสวตรคชาสารข้างมณฑลอธิษฐานเสี่ยงข้างมณฑลพระที่นั่งปล่อยไปส่วนท้าวเธอพระเจ้ากือนาก็รับสั่งให้ประ โคมตุริยะคนตรีไปตามหลังข้างมณฑลด้วยยศบริวารเป็นอันมาก แล้วข้างมณฑลก็แผดเสี่ยง ๓ ครั้ง แล้วบ้ายหน้าไปสู่ประตู

จันทบุรี

หัวเวียงตรงไปยังคอยสุเทพและได้ไปหยุดอยู่บนนยอดเขา
 ลูกหนึ่ง พระเจ้าก้อนาและพระมหาสวามี เข้าพระทัยว่า
 ช้างมงคลจะหยุดอยู่เพียงนั้น แต่ช้างมงคลหาได้หยุดอยู่
 ณ ที่นั้นไม่ ได้เดินทางต่อขึ้นไปอีก ภูเขาที่ช้างมงคล
 หยุดชั่วคราวหนึ่งนั้นเรียกว่า “คอยช้างนอน” บ้าง “คอย
 ช้างนอน” บ้าง “คอยหมากหนูน” บ้าง トラบเท่าทุก
 วันนั้น แล้วช้างมงคลนั้นก็ไต่ขึ้นไปบนยอดคอยอีกลูกหนึ่ง
 พระเจ้าก้อนาและพระมหาสวามี เห็นสนามราบเรียบดี
 ประารถนาจะสถาปนาพระบรมธาตุไว้บนภูเขาลูกนั้น จึง
 ทรงปรึกษากันว่าสนามนราบเรียบดีหนอ ขออาราธนา
 พระบรมธาตุประดิษฐาน ณ ที่อันสมควรเถิดแล้วจึง
 เริ่มจะอัญเชิญ พระบรมธาตุลงมา จากหลังช้างมงคลนั้น
 ไต่ช้างมงคลนั้นไต่เดินต่อไปอีก ที่นั้นจึงเรียกกันว่า
 “สนามยอดคอยงาม” ภายหลังเรียกว่า “คอยสามยอด
 มาตราบเท่าทุกวันนี้ ช้างมงคลได้เดินทางขึ้นไปโดยลำ
 คับจนถึงคอยสุเทพ จึงร้องเสียงสะท้อนขึ้น ๓ ครั้ง
 และกระทำปทักษิณ ๓ รอบ แล้วจึงคุกเข่าทั้ง ๔ ลง
 เหนื่อยยอดคอยสุเทพนั้น ขณะนั้นพระเจ้าก้อนา มีพระ

ราชหฤทัยนั้นก็เป็นอันมาก จึงให้ขุนนางทั้งหลายเปล่ง
เสียงสาธุการเป็นโกลาหล แล้วจึงอาราธนาพระบรม
ธาตุลงจากหลังช้างมงคล พอพระบรมธาตุตกอัญเชิญ
ลงจากหลังช้างมงคลเท่านั้น ช้างมงคลก็ถึงแก่ความ
ตายในขณะนั้น เวลานั้นยังมีอนุสาวรีย์ปรากฏอยู่ เรียก
ว่า “กู่ช้างเผือก” พระเจ้ากือนาและพระมหาสวามี
ก็รับสั่งให้ขุดยกคดอยแห่งนั้นลึก ๘ ศอก กว้าง ๑ วา
๓ ศอก แล้วให้เอาหินใหญ่ ๗ ศอก มากระทำให้เป็น
หีบหินใหญ่ใส่ลงในหลุมนั้นแล้วอาราธนาพระบรมธาตุ
พร้อมทั้งผอบทั้งไว้ในหีบหิน และประดับหินเป็นอัน
มาก กระทำให้ราบเรียบเป็นอันดี แล้วจึงก่อเจดีย์ขึ้น
องค์หนึ่งสูง ๕ วา เพื่อเป็นที่สักการะบูชาแก่เทวดาและ
มนุษย์ทั้งหลายในบั้นนั้นเอง

ท้าวพระยามหากษัตริย์ผู้เสวยราชสมบัติในนคร
พิงค์เชียงใหม่ทุกๆพระองค์ ล้วนมีพระราชศรัทธาเลื่อม
ใสในพระบรมธาตุคุดอยสุเทพ ได้สักการะเคารพบูชา
ตามประเพณีสืบมาโดยลำดับ ต่อมาพระราชโอรสพระ
เมืองแก้ว พระนามว่า ท้าวอ้าย คือพระเมืองเกษเกล้า

ได้เสวยราชสมบัติในปี พ.ศ. ๒๐๖๘ และมีพระราช
ศรัทธาเลื่อมใสใน พระบรมธาตุคอกอยสุเทพ เป็นอันมาก
จึงอาราธนาพระมหาญาณมงคลโพธิ์ ซึ่งอยู่วัดอโศกา
ราม (วัดกู่ละมั่ง) เมืองลำพูนมาฉลองพระราชศรัทธา
ให้เสริมพระมหาเจดีย์ให้ใหญ่กว่าเดิม คือองค์ปัจจุบันนี้
กว้าง ๖ วา สูง ๑๑ วา ต่อมา พระราชโอรสพระเมือง
เกษเกล้าพระนามว่า ท้าวชายคำ ได้เสวยราชสมบัติ
ในปี พ.ศ. ๒๐๘๑ ทรงมีราชศรัทธาเลื่อมใสในพระ
บรมธาตุคอกอยสุเทพเป็นอย่างยิ่ง จึงพระราชทานทองคำ
หนัก ๑,๗๐๐ บาท ให้เป็นทองจังโก (ทองผสม)
ติดพระบรมธาตุกับเงินอีก ๖,๐๐๐.๐๐ บาท (หกพัน
บาทถ้วน) ให้เป็นค่าสร้างวิหาร พระมหาญาณมงคล
โพธิ์ ได้สร้างพระวิหารด้านหน้าและด้านหลังศาลา
เบี่ยง รอบพระธาตุถึง ๕ ด้าน ฝาผนังวิจิตรกรรมลาย
เขียนทั้งหมด ฉลองพระราชศรัทธา เมื่อ พ.ศ. ๒๑๐๐
พระมหาญาณมงคลโพธิ์ ได้สร้างบันไดหลวงก่อเป็น
รูปพระยานาคลงทั้งซ้ายและขวาตั้งปรากฏอยู่ทุกวันนี้

วัดพระธาตุคอกอยสุเทพ เป็นวัดที่มีปูชนียวัตถุสำคัญ

คณียอย่างยิ่งของภาคพายัพ นับว่าเป็นวัดคู่เมืองของนคร
เชียงใหม่ ตั้งแต่อดีตจนถึงปัจจุบัน ประชาชนพากันขึ้น
ไปนมัสการพระบรมธาตุคอกอยสุเทพเป็นประจำ และนับ
ถือสืบเนื่องกันมาจนเป็นประเพณีมาตลอดจนถึงทุกวันนี้
แต่ในสมัยนั้นผู้ที่ขึ้นไปนมัสการพระบรมธาตุฯ ต้อง
มีจิตศรัทธาจริงๆ ถึงจะได้ขึ้นไปนมัสการสมความตั้งใจ
เพราะต้องเดินขึ้นไป และต้องผ่านลำห้วยและเหวถ่วง
ความลำบาก กว่าที่จะเดินไปถึงบนวัดพระธาตุคอกอยสุเทพ
ก็ต้องใช้เวลาถึง ๕ ชั่วโมงเศษ เพราะคอกอยสุเทพฯ สูง
เหนือระดับน้ำทะเลถึง ๑๐๕๓ เมตร

เมื่อปี พ.ศ. ๒๔๗๗ มีพระคุณเจ้าท่านครูบาศรี
วิชัยนักบุญแห่งลานนาไทย ซึ่งเป็นที่เคารพนับถือเลื่อม
ใสอย่างสูงของชาวภาคพายัพ ได้เป็นหัวหน้าทำถนน
รถยนต์ให้ขึ้นไปสู่พระบรมธาตุ เริ่มต้นจากห้วยแก้ว
เชิงภูเขาลงไปสู่ยอดคอกอยสุเทพ อันเป็นเขาสลักชัยซ้อน
และสูงชัน ได้เริ่มทำพิธีบุกเบิกเป็นปฐมฤกษ์ เมื่อวันที่
๙ พฤศจิกายน พ.ศ. ๒๔๗๗ เวลา ๑๐.๐๐ น. โดย
เจ้าแก้วนารัฐ เจ้าผู้ครองนครเชียงใหม่ ในสมัยนั้นเป็น

ผู้ขุดดินด้วย “จอบ” เป็นปฐมฤกษ์และมีประชาชน
จากจังหวัดต่างๆ เช่น พิชณุโลก อุตรดิตถ์ แพร่ น่าน
เชียงราย ลำปาง ลำพูน และแม่ฮ่องสอน ตลอดจนพวก
ชาวเขาบางเผ่า ได้มาร่วมกันขุดดินทำถนนรถยนต์ด้วย
กำลังแรงคนงาน “จอบ” อย่างเกี่ยวแท้ๆ เพราะสมัยนั้น
ไม่มีเครื่องทุ่นแรงอย่างสมัย^๕ วันหนึ่งๆมีคนมาทำงาน
ร่วมกับพระคุณเจ้าท่านครูบาศรีวิชัย ตั้งแต่ ๓,๐๐๐
ถึง ๔,๐๐๐ คน โดยไม่เห็นแก่ความเหน็ดเหนื่อย ยิ่ง
ข่าวการสร้างทางขึ้นคอยสุเทพฯ ไปถึงไหนประชาชน
ในหมู่บ้านก็ได้เดินทางมาร่วมกับพระคุณเจ้าครูบาศรีวิ-
ชัยเป็นทวีคูณ

การทำ ถนนสายนี้^๕ รู้สึกว่า แปลก กว่า ปกติมาก
เพราะเหตุว่าประชาชนมาร่วมทำทางกัน เป็นหมู่บ้าน ๆ
บางหมู่บ้านได้รับงานส่วนแบ่งทำทางจำนวน ๑๐ วา แต่
ได้ทำจริงๆเพียง ๒-๓-๕ วา โดยลำดับ เพราะต้องแบ่ง
ให้ผู้อื่นที่มาก ยหลังขอทำร่วมด้วยกัน^๖ รู้สึกว่าการทำ
งานแข่งกับเวลาโดยไม่มีไครบังคับ เป็นระยะทางยาว
๑๑ กิโลเมตรเศษ และเสร็จเรียบร้อยทำพิธีเปิดให้รถ

ยนต์เกิดขึ้นได้เป็นครั้งแรกโดย พระคุณเจ้าท่านครูบา-
ศรีวิชัย นั้นเป็นประธานมาในรถยนต์คันนั้น เมื่อวันที่
๓๐ เมษายน พ.ศ. ๒๔๗๘ รวมเวลาการสร้างทาง ๕
เดือน กับ ๒๒ วัน ก็บรรลุผลสำเร็จเปิดให้ประชาชน
ทั่วไปได้ใช้เป็นประโยชน์และขึ้นไปนมัสการ พระบรม
ธาตุคอยสุเทพโดยสะดวกสบายมาจนทุกวันนี้ นับว่าพระ
คุณท่านครูบาศรีวิชัย ได้สร้างคุณงามความดีไว้ให้แก่
อนุชนรุ่นหลังทั้งหลายเป็นอนุสรณ์ประการ และเป็นพระ
เถระผู้ทรงไว้ซึ่งศิลาจารวัตร ถึงแม้ว่าท่านจะมรณะภาพ
ไปเป็นเวลานานปีก็ตาม แต่เกียรติคุณของท่านหาเลื่อง
ลับไปไม่ ประชาชนชาวลานนาไทยและผู้ที่เคารพ
ในคุณงามความดีของพระคุณท่านครูบาศรีวิชัยยังระลึก
อยู่เสมอมิได้เลือนลาง จึงได้พร้อมใจกันสร้างรูปของ
พระคุณท่านไว้เป็นอนุสาวรีย์ที่ต้นทางชนที่ห้วยแก้ว ซึ่ง
ทุกๆท่านขึ้นรถยนต์ผ่านมาจะต้องเห็น และจะเว้นจาก
การกราบไหว้ พระคุณท่านเสียมิได้ใน คุณท่าน แท้หน
หลัง

นับตั้งแต่ปี พ.ศ. ๒๔๙๔ เป็นต้นมา ทางวัด
พระธาตุคอกยสุเทพ ได้มีการก่อสร้างสิ่งต่างๆตั้งต่อ
ไปนี้คือ

๑. องค์พระธาตุ ได้บูรณะใหม่หมดทั้งองค์ด้วย
ทองเหลืองแล้วลงรักปิดทองคำเปลว อย่างดี ๑๐๐%
รวมทั้งทำกำแพงแก้ว หอยอ รวเหล็ก ฉัตร ประติสน
เงิน ๕๔๐,๑๖๖.๐๐ บาท กับมีผู้ศรัทธาบริจาคทอง
คำหนัก ๒๒๔ บาท กับ ๒ สิ่ง ในปี พ.ศ. ๒๕๐๐

๒. สร้างอุโบสถหลังใหม่ตามแบบศิลปะของลาน
นาไทย ซึ่งของเก่าชำรุดจนพังใช้การไม่ได้ สิ้นเงิน
๑๘๔,๗๖๗.๐๐ บาท

๓. สร้างพระพุทธรูปหล่อ ปางภูมิผัสสะ เป็น
พระประธานอยู่ในอุโบสถหลังใหม่ที่สร้างขึ้น หน้าตัก
กว้าง ๕๐ นิ้ว ประทับนั่ง พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่
หัว พร้อมด้วยสมเด็จพระนางเจ้าพระบรมราชินีนาถ ได้
เสด็จพระราชดำเนินทรงเททองเป็นปฐมฤกษ์ สิ้นเงิน
๒๗,๗๒๕.๐๐ บาท เมื่อวันที่ ๕ มีนาคม พ.ศ. ๒๕๐๑

๔. บูรณะพระวิหารทั้งสองหลัง หลังคาเปลี่ยน

มุงท้วยกระเบื้องเคลือบดินเผา เปลี่ยนข้อฟ้าใบระกา
ประ คับตก แต่งใหม่ ให้ มั่นคง สวยงาม สิ้นเงิน

๑๑๕,๒๕๓.๐๐ บาท

๕. บูรณะวิหารคต หรือระเบียงรอบองค์พระ
ธาตุ เปลี่ยนหลังคาให้เข้ารูปเก่าตามแบบศิลปะของลาน
นาไทย เปลี่ยนกระเบื้องมุงหลังคา, ตึกเพดาน, บีก
ทองล่องชาด, สิ้นเงิน ๔๐,๑๒๖.๐๐ บาท

๖. สร้างแท่นพระพุทธรูปรอบระเบียงวิหาร บีก
ทองลวดลายร่วม ๔๕ แท่น และได้รับความร่วมมือ
จากวัดต่างๆ นำพระพุทธรูปหล่อโบราณต่างๆ มาประ
ติษฐานไว้บนแท่น สิ้นเงิน ๔๔,๐๐๐.๐๐ บาท

๗. บูรณะวิหารพระเจ้าอุ่นเมือง บีกทองล่อง
ชาด มีประตูบีกเปิดได้ สิ้นเงิน ๑๗,๐๐๐.๐๐ บาท

๘. บูรณะพระวิหารพระเจ้าทันใจ เช่นเดียวกัน
กับวิหารพระเจ้าอุ่นเมือง สิ้นเงิน ๒๒,๑๐๒.๐๐ บาท

๙. สร้างภาพเขียนพุทธประวัติและภาพเขียนมหา
เวสสันดรชาดก ๔๗ ภาพ สิ้นเงิน ๓๑,๐๐๐.๐๐ บาท
เงินจำนวนนี้มาจาก แอร์แมน กรุ๊ป มีศรัทธาบริจาค

จำนวน ๑๓,๐๐๐ บาท ทำให้ระเบียงวิหารมีภาพที่สวยงามเป็นฝีมือจิตรกรชาวเชียงใหม่ ให้ประชาชนได้ชมอย่างเพลิดเพลิน

๑๐. สร้างศาลาพักสำหรับประชาชนรวม ๖ หลัง
สิ้นเงิน ๑๒๗,๑๒๖.๐๐ บาท

๑๑. สร้างกุฏิสงฆ์ ๔ หลัง สิ้นเงิน ๓๔,๐๐๐ บาท

๑๒. บูรณะบันไดนาคตอนล่าง และประทับเกล็ดนาค ๒ ทัว ด้วยกระเบื้องเคลือบสีซึ่งทำที่เชียงใหม่ทำให้มั่นคงและสวยงาม เดิมเป็นเกล็ดสีเม่นต์ธรรมดา
สิ้นเงิน ๗๒,๑๕๐.๐๐ บาท

๑๓. สร้างเขื่อนคู่วิวทัศน ในตัวเมืองเชียงใหม่ และท้าวไป กว้าง ๕ เมตร ยาว ๑๘ เมตร ใต้เขื่อนมีห้องพัก ๔ ห้อง ๒ คูหาใหญ่ สิ้นเงิน ๑๒๐,๐๐๐ บาท

๑๔. สร้างกุฏิวิปัสสนา ๗ หลัง แต่ละหลัง กว้าง ยาว ๔ เมตร (สี่เหลี่ยมจัตุรัส) สิ้นเงิน ๔๓,๘๐๐.๐๐ บาท สร้างขึ้นเป็นสันโดยห่างกันประมาณ ๑๐ เมตร เพื่อสะดวกแก่นักปฏิบัติธรรม

๑๕. ซ่อเครื่องกระจายเสียง ๑ เครื่อง สิ้นเงิน ๖,๕๐๐.๐๐ บาท

๑๖. สร้างเขื่อนกันดินพัง กั้นเหนือของพระวิหารเพิ่มเติมด้วยเงินอุดหนุนพระพุทธรศาสนา สิ้น

เงิน ๒๔๙,๐๐๐.๐๐ บาท

๑๗. ปูพื้นรอบระเบียงวิหารด้วยกระเบื้อง มาติโก สิ้นเงิน ๔๑,๕๕๐.๐๐ บาท

๑๘. สร้างแท่นพระประธาน พระวิหารหลังตะวันตก สิ้นเงิน ๑๕,๐๐๐.๐๐ บาท

๑๙. สร้างถังเก็บน้ำรวม ๓ ถัง สิ้นเงิน—
๑๕,๐๐๐.๐๐ บาท

๒๐. สร้างส้วม ๓ หลัง ห้องอาบน้ำ ๒ หลัง สิ้นเงิน ๑๕,๐๐๐.๐๐ บาท

๒๑. สร้างโรงครัวของวัด ๑ หลัง สิ้นเงิน—
๒,๗๐๑.๐๐ บาท

๒๒. สร้างกวนขนของและอุปกรณ์การก่อสร้าง—
ต่างๆขึ้นบนวัด สิ้นเงิน ๒๑,๗๓๑.๐๐ บาท

๒๓. สร้างเสาไฟฟ้าคอนกรีต ๒๗ ต้น สิ้นเงิน
๔,๒๕๐.๐๐ บาท

๒๔. ซ่อมรถยนต์นั่งเชฟโลเรต (รุ่นเก่า) แบบ
ตรวจการ ๑ คัน สิ้นเงิน ๒๑,๐๐๐.๐๐ บาท

๒๕. ซอร์ถยนต์นั่งแพคการ์ด ๑ คัน สิ้นเงิน
๕๐,๐๐๐.๐๐ บาท (แทนรถยนต์เซฟโลเรตที่คว่ำเสีย
จนใช้การไม่ได้ที่อำเภอเสียดาว เมื่อ ๒๖ ธ.ค. ๒๕๐๔)

๒๖. เดือน มกราคม ๒๕๐๕ ซอร์ถยนต์แบบตรวจ
การ ฟอรัทเทมส์ ๑ คัน สิ้นเงิน ๖๖,๐๐๐.๐๐ บาท

๒๗. บูรณะวิหารและสร้างศาลาวัฒนา รวบรวมทั้ง
สร้างกุฏิให้พระภิกษุอยู่อาศัย (วัฒนาเกิดเนื่องกับวัด
พระธาตุ) สิ้นเงิน ๔๔,๕๐๐.๐๐ บาท

๒๘. สร้างตึก ๓ ชั้น สำหรับรับแขกและเจ้าอา
วาสพัก สิ้นเงิน ๒๕๗,๖๐๔.๐๐ บาท

๒๙. สร้างลานวัด ถึงเก็บน้ำ เชื้อน รว และเสา
ไฟฟ้า พร้อมกันในตัวเสร็จ (ตอนหลังย้ายกุฏิภิกษุ
ไปจนถึงเชื้อนชมวิว ตอนหนึ่ง) สิ้นเงิน ๑๓๑,๓๐๐.๕๐
บาท

๓๐. สร้างเชื้อนยันต์วนาค ตอนหัววนาคด้านซ้าย
มือ เพื่อป้องกันการชำรุด สิ้นเงิน ๑๑๘,๖๓.๕๐ บาท

๓๑. สร้างหอระฆัง ๔ ด้านรอบพระวิหารด้าน
นอกคือ-

ก. หอระฆัง ของ พลตำรวจเอก เผ่า ศรียานนท์
(ปี พ.ศ. ๒๕๐๐)

ข. หอระฆัง ของ โรงพิมพ์จันทว่า สพานหัน
พระนคร (ปี พ.ศ. ๒๕๐๕)

ค. หอระฆัง ของ กระทรวงการต่างประเทศ (ปี
พ.ศ. ๒๕๐๕)

ง. หอระฆัง ของ นายสุเทพ นางนวลศรี ว่องไว
วิทย์ ตลาคน้อย พระนคร (ปี พ.ศ. ๒๕๐๕)

สิ่งก่อสร้างต่างๆ ดังได้กล่าวมาแล้วแต่ต้น ได้สร้างขึ้น
ในสมัยของ พระราชสิทธิอาจารย์ เจ้าอาวาส ตั้งแต่เมื่อ
ยังเป็น พระครูญาณลังการ และ พระสุเทพสิทธิอาจารย์
ติดต่อกันมาโดยลำดับจนถึงปัจจุบันนี้

แต่เดิมมาวัดพระธาตุคอกยสุเทพเป็นเพียงสำนักสงฆ์
เท่านั้น ซึ่งมี ทานครุบาเทม แห่งวัดแสนปาง ในเมือง
เชียงใหม่ ได้มีจิตศรัทธาอันแรงกล้าขึ้นมาประจำและ
ปฏิสังขรณ์ พร้อมด้วยญาติโยมบางท่าน จนกระทั่งท่าน
ครุบาเทม ได้ถึงมรณภาพเมื่อปี พ.ศ. ๒๔๘๒

ต่อมาปี พ.ศ. ๒๔๘๒ ได้มีท่านพระครูอนุสรณ์
เจ้าอาวาสวัดหมื่นล้าน ในเมืองเชียงใหม่ ขึ้นมาปฏิบัติ

จัดการซ่อมแซมและปฏิสังขรณ์ต่างๆสืบ แทนท่านครูบา
เต็ม เท่าที่พอจะนำมากล่าวได้บ้าง เช่น สร้างกำแพง
แก้วรอบพระธาตุ ปูพื้นหินขัดมันรอบบริเวณพระธาตุ
สร้างหัวพระยานาค ๑ เคียรมาเป็น ๗ เคียร เพราะ
เดิมมีเพียง ๑ เคียรเท่านั้น และท่านพระครูอนุสรณ์ได้
ถึงแก่มรณะภาพเมื่อปี พ.ศ. ๒๔๙๔

กับได้มีพระปลัดบุญญา แห่งวัดสันป่าขุย ซึ่งท่านได้
เป็นนายช่างพิเศษ ที่มีความสามารถในงานปรางค์ศิลป์
ได้มาสร้างแทนพระประธาน หลังวิหารตะวันตก อันมี
ความสวยงามมาก ไว้ให้เห็นเป็นประจักษ์อยู่ทุกวันนี้
และท่านได้ถึงแก่มรณะภาพเมื่อปี พ.ศ. ๒๔๙๕

ปี พ.ศ. ๒๔๙๓ ทางราชการกรมการศาสนา ได้
ประกาศสถาปนายกชนเป็นวัตรราษฎร์ และพระครูญาณ
ลังการ(อินสม อภิขโย)เป็นเจ้าอาวาสในปีพ.ศ. ๒๔๙๔

ปี พ.ศ. ๒๕๐๖ ได้ทรงพระกรุณาโปรดพระราช
ทานพระบรมราชานุญาตให้วัดพระธาตุคอยสุเทพ เป็น
อารามหลวงชั้นโท ชนิดราชวรวิหาร ตั้งแต่วันที่ ๓๑
พฤษภาคม ๒๕๐๖

ปี พ.ศ. ๒๔๙๖ พระครูญาณลังการ (อินสม

อภิชาโย) ได้เลื่อนสมณศักดิ์เป็นที่ พระเทพสิทธิธารจารย์
และในปี พ.ศ. ๒๕๐๗ ได้รับแต่งตั้งเป็นเจ้าคณะ
จังหวัดเชียงใหม่

ปี พ.ศ. ๒๕๐๙ ได้เลื่อนสมณศักดิ์เป็นที่ พระราช
สิทธิธารจารย์ เมื่อวันที่ ๕ ธันวาคม ๒๕๐๙ หนึ่งใน
ระหว่างที่ พระครูญาณลังการ เป็นเจ้าอาวาสวัดพระ
ธาตุคอกยสเทพ ได้มีพระประเสริฐ ปสฺสโร (ณ. เชียงใหม่
ได้เป็นหัวเรี่ยวหัวแรงคนสำคัญองค์หนึ่ง ได้ช่วยเจ้าอา
วาสก่อสร้างบูรณะ และปฏิสังขรณ์ด้วยลวดลายพิศดาร
อันสวยงามต่างๆเป็นอย่างมาก ตั้งประจักษ์อยู่ทุกวันนี้

แจ้งความอนุโมทนา

เรื่องเงินรายได้ของวัดพระธาตุคอกยสเทพราชวรวิหาร

นับตั้งแต่ พ.ศ. ๒๔๙๔ ซึ่งมีคณะกรรมการวัดเข้า
บริหารวัดพระธาตุคอกยสเทพราชวรวิหาร เป็นต้นมา
รายได้ของวัดได้เพิ่มพูนขึ้นมาก จึงขอแสดงยอดเงิน
รายได้เป็นรายปี ตั้งแต่ พ.ศ. ๒๔๙๔ จนถึงปี พ.ศ.
๒๕๑๒ ดังต่อไปนี้ คือ:—

พ.ศ. ๒๔๙๔

๖๒,๗๔๕.๔๐ บาท

พ.ศ. ๒๔๙๕

๒๙๖,๙๐๗.๑๕ บาท

พ.ศ. ๒๔๙๖	๔๙๙,๘๐๒.๕๘	บาท
พ.ศ. ๒๔๙๗	๓๔๖,๗๖๐.๐๕	บาท
พ.ศ. ๒๔๙๘	๓๔๕,๒๙๐.๗๗	บาท
พ.ศ. ๒๔๙๙	๓๒๓,๖๓๙.๑๓	บาท
พ.ศ. ๒๕๐๐	๒,๒๔๑,๘๑๕.๓๔	บาท

รวมทั้งเงินอุดหนุน ๒๕ พุทธศตวรรษ ๑,๙๐๐,๐๐๐.๐๐ บาท เงินจำนวนนี้เป็นส่วนหนึ่งที่ประชาชนบริจาคในงานทำบุญ ๒๕ พุทธศตวรรษ

พ.ศ. ๒๕๐๑	๔๑๒,๒๙๕.๓๓	บาท
พ.ศ. ๒๕๐๒	๔๗๗,๓๘๘.๒๔	บาท
พ.ศ. ๒๕๐๓	๓๘๑,๗๐๕.๕๔	บาท
พ.ศ. ๒๕๐๔	๒๒๕,๔๔๕.๘๒	บาท
พ.ศ. ๒๕๐๕	๒๓๓,๔๕๐.๕๐	บาท
พ.ศ. ๒๕๐๖	๒๑๘,๒๒๒.๑๔	บาท
พ.ศ. ๒๕๐๗	๒๕๓,๘๕๙.๕๕	บาท
พ.ศ. ๒๕๐๘	๓๘๐,๙๔๔.๙๐	บาท
พ.ศ. ๒๕๐๙	๔๐๒,๕๙๖.๖๕	บาท
พ.ศ. ๒๕๑๐	๕๕๐,๐๓๖.๔๕	บาท
พ.ศ. ๒๕๑๑	๗๕๐,๓๓๖.๕๐	บาท

พ.ศ. ๒๕๑๒

๖๕๔,๕๒๕.๒๐ บาท

รวมเงิน (๔,๐๔๕,๗๖๕.๗๕) บาท ศึกษาลี้ได้
ปีละ ๔๗๖,๐๔๒.๔๓ บาท

เงินรายได้ทั้งนี้ ทางวัดได้ใช้จ่ายในการบูรณะ ก่อ
สร้างถาวรวัตถุต่างๆ ส่วนมากผู้บริจาคเพื่อสมทบทุน
บูรณะก่อสร้าง เมื่อสิ้นปี พ.ศ. ๒๕๑๒ จึงมีเงินเหลือ
เพียง (๗๕๓,๖๔๑.๐๐) บาท

ทางวัดได้พยายามบอกบุญแสวงหาเงิน และระวังก
การใช้จ่าย จึงทำให้วัดมั่นคงแข็งแรงและสวยงาม ทั้ง
ปรากฏอยู่แล้ว

จึงขออนุโมทนา และอำนวยการให้บรรดาท่านผู้มี
ส่วนร่วมในการกุศลทั้งนี้ จงประสบแต่ความสุขสวัสดิ
โดยทั่วกัน

แจ้งมา ณ วันที่ ๒ เดือนกุมภาพันธ์ พุทธศักราช ๒๕๑๓

(ลงนาม) พระธรรมราชานุวัตร ประธานกรรมการ

(ลงนาม) พระราชสิทธิอาจารย์ เจ้าอาวาส

ในนามคณะกรรมการ

วัดพระธาตุดอยสุเทพราชวรวิหาร

ทำดี - อย่าเด่น

อันความจริงคนเขา

อยากให้เราดี

แต่ถ้าเด่นขึ้นทุกที

เขาหมั่นไส้

จงทำดี จงทำดี

แต่อย่าเด่น จะเป็นภัย

ไม่มีใคร อยากเห็น

เราเด่นเกิน

พลตรี หลวงวิจิตรวาทการ

ส. คุณพรรณบรรจง รำ

ถ้อยคำ และการกระทำใด ๆ ที่ทำตน และ
ผู้อื่นให้ได้รับความเดือดร้อน ถ้อยคำ และการกระทำ
นั้น ๆ ไม่ควรพูด ไม่ควรกระทำ